

Onderwerp: Kwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte evaluatie 2010

Ons kenmerk: 10RV000109

Programma(speerpunt): Beheer Openbare Ruimte (Kwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte)

Nummer:

Elst, 2 november 2010

AAN DE RAAD

1. Samenvatting

De raad van de gemeente Overbetuwe heeft in 2004 een Kwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte (BOR) vastgesteld. Het doel van deze evaluatie Kwaliteitsplan BOR is verslag te doen van de gekozen kwaliteitsniveaus en de gerealiseerde onderhoudskwaliteit waarbij een toelichting is gegeven op de besteding van de budgetten. In 2007 heeft een eerste evaluatie plaatsgevonden. De uiteindelijke vastgestelde kwaliteitsbeelden van 2007 zijn in deze evaluatie vergeleken met de bereikte resultaten van de schouwen (metingen van de beeldkwaliteit van de openbare ruimte) die in 2008 en 2009 hebben plaatsgevonden. Op hoofdlijnen kunnen uit deze evaluatie de volgende conclusies worden getrokken:

- Op het onderdeel 'Onkruid op verharding in de woongebieden' is in 2008 lager gescoord dan de vastgestelde kwaliteitsbeelden van 2007;
- Op alle andere onderdelen zijn de scores behaald of zelfs ruim gehaald;
- In 2009 is over het algemeen een hoog niveau gescoord. Dit heeft binnen de marges van het beschikbare budget kunnen plaatsvinden;
- Er zijn extra accenten zichtbaar voor de fietspaden, de bestrijding van graffiti en hondenpoep;
- In 2009 is beter gestuurd op resultaten en de beheersbare budgetten;
- Om die sturing juist uit te kunnen voeren was de urenverdeling over de producten onvoldoende helder in de begroting opgenomen (in de begroting 2010 is een verbetering doorgevoerd);

Om sturing op de resultaten beter uit te kunnen voeren zijn naast de conclusies ook twee aanbevelingen opgenomen:

- Op basis van de uitkomsten van de schouw 2008 en 2009 het kwaliteitsbeelden 2007 aan te passen (op onderdelen de gewenste kwaliteit verhogen) en de vergelijkbare onderdelen waarvoor nog geen kwaliteit was vastgesteld deze ook van een gewenste kwaliteit te voorzien (bijvoorbeeld verharding bij parken en begraafplaatsen);
- Gebruik te gaan maken van de Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte 2010 (CROW-publicatie 288). Dit door de brede bruikbaarheid in de uitvoering en aan te sluiten op de landelijke ontwikkelingen. In de bijlage treft u de strategische meetlat 2011 aan.

2. Waarom naar de raad

Aanleiding

Op 26 februari 2002 is door de Raad besloten om te komen tot een Kwaliteitsbeheerplan Openbare Ruimte. Daarmee zou de Raad een instrument krijgen om keuzes te kunnen maken. Daarnaast zou het voor de eigen dienst een middel zijn om te rapporteren over de prestatie en om (op termijn) aannemers te kunnen beoordelen op het juist uitvoeren van de werkzaamheden. In 2002 is een

nulmeting gehouden waarin de bestaande kwaliteit was opgenomen. Daarna is de meetlat ontwikkeld, waarlangs de beoordeling van de gewenste kwaliteit voor de toekomst zou kunnen worden gekozen. Op 27 mei 2003 is deze meetlat besproken in de Raad. Daarna is een Kwaliteitsplan BOR opgesteld met de normen van Overbetuwe. Tenslotte is op 30 maart 2004 besloten dit instrument leidend te laten zijn voor de toekomstige besluiten over de onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte. Tevens is toen besloten tot een financiële impuls van € 900.000 door in de loop van de komende 7 jaar (€ 126.500 per jaar van 2005 t/m 2011) aan de budgetten toe te voegen om deze gewenste kwaliteit te kunnen bereiken.

Evaluatie 2007

In 2007 is geëvalueerd wat terecht gekomen was van het in 2004 ingezette beleid.

Hierbij zijn drie elementen aan de orde gekomen:

- 1) de feitelijke schouw van ter zake deskundigen;
- 2) de beleving van de inwoners;
- 3) signalen van wijk- en dorpsraden

Tabel: Normen naar aanleiding van evaluatie 2007

		Centra	Hoofdstructuur	Bebouwde kom	Bedrijfs-terreinen	Buitengebied	Parken en begraafplaatsen
Verharding	asfalt		Basis	Basis	Basis	Basis	
	elementen		Basis	Basis	Basis	Basis	
Groen	bomen			Basis	Laag	Laag	Basis
	beplanting			Basis	Laag	Laag	Basis
	gras			Basis	Laag	Laag	Basis
Parkmeubilair				Basis	Laag	Laag	Basis
Verlichting				Basis	Basis	Basis	
Zwerfvuil op verharding		Hoog	Basis	Hoog	Basis	Basis	
Onkruid op verharding		Hoog	Basis	Hoog	Basis	Basis	

Daar waar wellicht gerekend werd op een afname van de kwaliteit, werd zowel de objectieve kwaliteit (gerichte schouw) als de subjectieve kwaliteit (rapportcijfer van inwoners) van de openbare ruimte over het geheel genomen nagenoeg gelijk beoordeeld. In zowel de objectieve als de subjectieve waardering kwam 'groen' er iets beter uit ten opzichte van de nulmeting en 'wegen' en 'schoon' slechter. Dit was wel conform de richting van de gekozen kwaliteitsbeelden maar kwam nog niet zo laag uit als in 2004 werd verwacht. In 2007 is daarom besloten de kwaliteitsbeelden 'Gemiddeld basis met accenten' door te voeren. Om dit te kunnen bereiken is een extra ophoging van het budget toegekend van € 90.000 per jaar voor de jaren 2008 t/m 2010. Gelijktijdig is de bestemmingsreserve 'planmatig onderhoud wegen' met € 1,5 miljoen opgehoogd naar € 2,5 miljoen om jaarlijks, op basis van de feitelijke technische wegininspectie, te kunnen beschikken over extra middelen. Extra boven de beschikbare jaarlijkse budgetten voor planmatig onderhoud.

Evaluatie 2010

Doel van deze evaluatie is verslag te doen van de gekozen kwaliteitsniveaus en gerealiseerde onderhoudskwaliteit in 2008 en 2009, waarbij ook toelichting is gegeven op de besteding van de budgetten.

Deze evaluatie gaat over de beheerproducten die tot het BOR gerekend worden. Dit betreft de beeldkwaliteit van wegverharding, plantsoenen en parken, straatmeubilair, verlichting, zwerfvuil en onkruid op verharding. De constructieve staat van bijvoorbeeld wegen is hierin niet opgenomen. Hiervoor worden wegininspecties uitgevoerd. Er wordt dus alleen uitgegaan van de leefbaarheid. De beleving van de inwoners. In de samenvatting van dit voorstel staan de conclusies en aanbevelingen uit deze evaluatie weergegeven.

Verder is er zeer recent een schouw uitgevoerd door een externe partij (schouwer). Deze schouw laat over het algemeen hetzelfde beeld zien als de schouwen van 2008 en 2009. Wel merkt deze partij het volgende op voor wat betreft de algemene indruk van de totale buitenruimte:

“In de gemeente is opvallend veel duur groen aanwezig in de kernen en wordt er veel gebruik gemaakt van asfaltverharding. Beiden zorgen voor een positieve algemene indruk. Daarnaast wordt in de gemeente de algemene indruk soms negatief beïnvloed door bijvoorbeeld veroudering van verhardingsmaterialen, slecht onderhouden particuliere eigendommen en de keuzes vanuit het ontwerp”.

Kwaliteitsbeelden 2010

De huidige eigen systematiek is vooral opgezet als een beleidsinstrument om keuzes te maken in kwaliteitsbeelden. Het systeem is ook bruikbaar gebleken om de monitoring (de schouwen) uit te voeren. Er is echter behoefte om de beleidskeuzes één op één te kunnen vertalen naar de beleidsrealisatie. De praktijk van de schouwen 2008 en 2009 leert ons namelijk dat er nog onvoldoende verbinding is tussen de systematiek Kwaliteit Openbare Ruimte enerzijds en de dagelijkse gang van zaken in de uitvoering anderzijds. Ook in de financiële vergelijking is evaluatie alleen op hoofdlijnen mogelijk. Daarbij is tijdens de laatste externe schouw in 2010 opgemerkt dat het de schijn heeft dat de uitvoerende en toezichthoudende partijen zich nog niet bewust lijken te zijn van verschillende kwaliteitsambities. Dit kan worden ondervangen door een goede invoering van de voorgestelde systematiek.

3. Doelstelling en beoogd meetbaar effect

Alles overziende is het nu tijd om het kwaliteitsbeelden van 2007 aan te passen en aan te vullen op alle aspecten van de BOR-systematiek voor alle structurelementen op basis van de uitkomsten van de schouwen van 2008 en 2009. Hieronder volgen in tabelvorm de voorgestelde nieuwe normen 2011.

Voorgestelde nieuwe normen 2011

		Centra	Hoofd-structuur	Woon-gebieden	Bedrijven-terreinen	Buiten-gebied	Parken en begraafplaatsen
Verhardingen							
Rijbanen	asfalt	Basis	Basis ¹	Basis ¹	Basis ¹	Basis ¹	Basis
	elementen	Basis	Basis ¹	Basis ¹	Basis ¹	Basis ¹	Basis
Fietspaden	asfalt	Hoog	Hoog ²	Hoog ²	Hoog ²	Hoog ²	Hoog
	elementen	Hoog	Hoog ²	Hoog ²	Basis ¹	-	Basis
Voetpaden	elementen	Basis	Basis ¹	Basis ¹	Basis ¹	Basis ¹	Basis
Parkeerstroken en overigen	asfalt	Basis	-	-	-	Basis ¹	Basis
	elementen	Basis	Basis ¹	Basis ¹	Basis ¹	-	Basis
Wegmarkeringen		Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
Halfverhardingen		-	-	-	-	-	Basis
Groenvoorzieningen							

Algemeen	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
Bomen	Hoog	Hoog	Basis ¹	Basis ²	Basis ²	Hoog ²
Beplanting en heesters	Basis	Basis	Basis ¹	Basis ²	Basis ²	Basis ¹
Gras	Basis	Basis	Basis ¹	Basis ²	Basis ²	Basis ¹
Meubilair c.a.						
Straat- en parkmeubilair	Basis	Basis	Basis ¹	Basis ²	Basis ²	Basis ¹
Openbare verlichting	Basis	Basis	Basis ¹	Basis ¹	Basis ¹	Basis
Overige objecten	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
Verzorging						
Zwerfvuil	Hoog ¹	Hoog ²	Hoog ¹	Basis ¹	Basis ¹	Hoog
Hondenpoep	Hoog	Hoog	Hoog	Hoog	Hoog	Hoog
Onkruid in het groen	Hoog	Basis	Hoog	Basis	Basis	Basis
Onkruid op verharding	Hoog ¹	Basis ¹	Hoog ¹	Basis ¹	Basis ¹	Basis
Graffiti	Hoog	Hoog	Hoog	Hoog	Hoog	Hoog
Afvalbakken	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
Aanslag op objecten	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis

Verklaring voetnoten:

¹ De minimaal gewenste kwaliteit van 2007 is in tact gehouden.

² De minimaal gewenste kwaliteit van 2007 is verhoogd.

Alle overige opgenomen normen zijn nieuw.

Als we deze tabel nu vertalen naar de nieuwe landelijke ambitiethema's op basis van de CROW-publicatie 288 ziet de strategische meetlat 2011 er als volgt uit:

Tabel Voorgestelde nieuwe normen 2011

		Centra	Hoofd-structuur	Woon-gebieden	Bedrijven-terreinen	Buiten-gebied	Parken en begraafplaatsen
Verhardingen							
Rijbanen	asfalt	B	B ¹	B ¹	B ¹	B ¹	B
	elementen	B	B ¹	B ¹	B ¹	B ¹	B
Fietspaden	asfalt	A	A ²	A ²	A ²	A ²	A
	elementen	A	A ²	A ²	B ¹	-	B
Voetpaden	elementen	B	B ¹	B ¹	B ¹	B ¹	B
Parkeerstroken en overigen	asfalt	B	-	-	-	B ¹	B
	elementen	B	B ¹	B ¹	B ¹	-	B
Wegmarkeringen		B	B	B	B	B	B
Halfverhardingen		-	-	-	-	-	B
Groenvoorzieningen							
Algemeen		B	B	B	B	B	B
Bomen		A	A	B ¹	B ²	B ²	A ²
Beplanting en heesters		B	B	B ¹	B ²	B ²	B ¹
Gras		B	B	B ¹	B ²	B ²	B ¹
Meubilair c.a.							
Straat- en parkmeubilair		B	B	B ¹	B ²	B ²	B ¹
Openbare verlichting		B	B	B ¹	B ¹	B ¹	B

Overige objecten	B	B	B	B	B	B
Verzorging						
Zwerfvuil	A ¹	A ²	A ¹	B ¹	B ¹	A
Hondenpoep	A	A	A	A	A	A
Onkruid in het groen	A	B	A	B	B	B
Onkruid op verharding	A ¹	B ¹	A ¹	B ¹	B ¹	B
Graffiti	A	A	A	A	A	A
Afvalbakken	B	B	B	B	B	B
Aanslag op objecten	B	B	B	B	B	B

Verklaring voetnoten:

¹ De minimaal gewenste kwaliteit van 2007 is in tact gehouden.

² De minimaal gewenste kwaliteit van 2007 is verhoogd.

Alle overige opgenomen normen zijn nieuw.

In de bijlage treft u de strategische meetlat 2011 aan. Vanwege de brede bruikbaarheid in de uitvoering en om aan te sluiten op de landelijke ontwikkelingen wordt voorgesteld om hiervan gebruik te gaan maken.

4. Argumenten en alternatieven

Al eerder is aangegeven dat er behoefte is aan meer normen om de sturing op het resultaat voor iedereen duidelijk te laten zijn. Vandaar deze nieuwe normen.

Verder is het is complex en kostbaar om het eigen systeem aan te passen om beleidsrealisatie te koppelen aan beleidskeuzes. Landelijk is een dergelijk systeem al operationeel en wordt inmiddels in veel gemeenten gebruikt.

Daarom bevelen we aan, om de huidige manier van werken voort te zetten en daarbij gebruik te maken van de landelijke systematiek van het CROW.

5. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

Met dit besluit geeft de Raad het startsein voor de verdere doorvoering van de landelijke systematiek van het CROW. Er zal eerst een start gemaakt worden op strategisch niveau (beleidsmakers). Daarna zal doorvoering op tactisch niveau gaan plaatsvinden (beheerders). Uiteindelijk zal deze systematiek ook op operationeel worden geïmplementeerd. Dit betekent zowel bij de eigen uitvoering als de uitvoering door derden zoals aannemers.

Voor wat betreft het Wegenbeleidsplan zal een vertaling worden gemaakt naar deze nieuwe landelijke systematiek. De verschillende onderdelen Groen zullen worden omgezet naar deze nieuwe landelijke systematiek zodra de huidige contractsperiode aflopen.

De monitoring van deze systematiek zal ook op de diverse niveaus gaan plaatsvinden, namelijk:

- strategisch niveau: de (jaarlijkse) professionele schouw voor de beleidsevaluatie om de Raad éénmaal per drie jaar te informeren over de bereikte niveaus;
- tactisch niveau: een mogelijkheid is om te gaan schouwen met inwoners of burgervertegenwoordiging. De raad zal hier jaarlijks over worden geïnformeerd;
- operationeel niveau: de beheerders zullen zogenaamde bestekschouwen gaan uitvoeren voor de controle van de uitvoering.

6. Communicatie

Met deze CROW systematiek sluiten we aan op de CROW-meetlatten. Door het inzicht dat deze systematiek biedt in vraagstukken rondom de kwaliteit van openbare ruimte kunnen op strategisch niveau heldere keuzes worden gemaakt en is het op

wijkniveau mogelijk bewoners bij deze keuzes te betrekken. De BOR systematiek is gericht op integrale benadering van de openbare ruimte. De basisdoelstelling is het bereiken van een optimale kwaliteit door vastomlijnde doelen, heldere afspraken en controleerbare resultaten door monitoring.

7. Kosten, baten en dekking

In de productenraming 2011 zijn de volgende budgetten gereserveerd voor het Beheer Openbare Ruimte Programma Reguliere werkzaamheden:

2100.0	Wegen	€ 2.681.964
2100.1	Straatverlichting	€ 415.751
2100.2	Straatmeubilair	€ 22.167
2100.4	Straatreiniging	€ 309.495
5600.0	Openbaar groen	€ 2.453.029
7211.0	<u>Bestrijding hondenoverlast</u>	<u>€ 153.686</u>
	TOTAAL	€ 6.036.092

Voor wat betreft 2010 was er een totaalbedrag begroot van € 6.837.308. Het verschil in de begroting tussen 2010 en 2011 is gelegen in de kapitaallasten en operatie Schatgravers.

Bij de implementatie dient rekening te worden gehouden met de marktpartijen. Dit kan gevolgen hebben voor benodigd budget. Dit is vooraf niet goed in te schatten en kan fluctueren. Verder kunnen toekomstige ontwikkelingen op het gebied van wijzigingen in wetgeving gevolgen hebben voor de benodigde middelen of de te realiseren kwaliteit.

Verder dient opgemerkt te worden dat het Kwaliteitsplan BOR betrekking heeft op het onderhoud. Naast de beschikbare budgetten hiervoor blijft het noodzakelijk aparte fondsen te reserveren voor reconstructies of renovaties van wegen en/of groen.

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

Th.M.M. Hoex.

E. Tuijnman.

8. Relevante stukken

n.v.t.

Portefeuillehouder: Frits Witjes

Behandelend ambtenaar voor technische vragen: E. Stegenga, tel.: (0481) 362300166,
email: e.stegenga@overbetuwe.nl

